

Zásady demokracie

Označovať náš chorý politický systém pojmom demokracia je trochu prehnané. Skutočná demokracia vyzerá predsa úplne inak. Aby sme tomu porozumeli, stačí porovnať jeden z najvyspelejších systémov demokracie, Švajčiarsky, s tým, čo máme na Slovensku:

1. Zásada suverenity ľudu (moc pochádza od občana)

Základ suverenity ľudu predstavujú občianky a občania. To znamená: jediným zdrojom legitímnej politickej moci je ľud. Suverenita ľudu poskytuje občanke a občanovi dve základné práva účasti na veciach verejných:

- právo hlasovať (v ľudovom hlasovaní),
- právo voliť (vo voľbách do parlamentu)

2. Vláda a parlament ľudu nepanujú. Ľud nie je ovládaný. Všetko, čo konajú, je podmienené súhlasom väčšiny ľudu.

Ani ministri ani poslanci nie sú šéfmi. Slúžia občanom a občanom. Tí majú, ak chcú, posledné slovo.

3. Úlohou poslancov je odbremeniť občanov od rutinného každodenného rozhodovania.

V mene obyvateľov pripravujú a schvaľujú bežné zákony. Tie však nenadobúdajú účinnosť automaticky.

4. Občania môžu vetovať akýkoľvek zákon

50 000 občianok a občanov môže v lehote 100 dní požiadať, aby sa o zákone predbežne schválenom v parlamente hlasovalo všetkým ľudovým hlasovaním.

5. Parlament nemá právomoc samostatne zmeniť ústavu

Zmenu ústavy môže len navrhnúť občanke a občanom. Potom väčšina ľudu a kantónov rozhodne vo všetkých ľudových hlasovaní o tom, či bude platiť navrhnutá zmena ústavy

6. Občania majú právo predložiť ústavodarnú iniciatívu a tak vyvolať všetkým ľudovým hlasovaním o zmene ústavy

O návrhu ľudu sa v parlamente len diskutuje. Rozhoduje všetok ľud v referende po rozsiahlej verejnej diskusii.

7. Pred referendum prebiehajú rozsiahle verejné diskusie.

Všetci oprávnení voliči dostanú v predstihu brožúru so všetkými potrebnými informáciami a rozsiahlymi argumentmi za a proti. Všetci si môžu nechať poradiť od ostatných. Rozhodnutie vykonávajú však len tí, ktorí sa referenda zúčastnia a hlasujú za áno alebo nie.

8. Referendum je bez ohľadu na rozsah účasti vždy platné a je vždy záväzné.

Nikto nemá možnosť, zabrániť platnosti referenda.

9. Hlasovanie v referendách a voľbách sa konajú na všetkých úrovniach štátu (obec, región, spolkov). Voľby raz za štyri roky, ľudové hlasovania spravidla štyrikrát ročne.

10. Subsidiarita – decentralizovaná správa – spolkové regióny – spolkov

Štát preberá len tie úlohy, ktoré nemôžu lepšie plniť obce a samosprávne regióny (kantóny) (tzv. subsidiarita). Vďaka tomu je verejná správa veľmi decentralizovaná. Kantóny sa spravujú sami, majú vysokú autonómiu. Každý z 26 kantónov Švajčiarska má vlastnú ústavu, vlastný parlament, súdy prokuratúru a políciu. Štát je vlastne spolkovým štátom, je to takpovediac federácia kantónov.

11. Pri voľbách má volič možnosť zobrať si kandidátku listinu ľubovoľnej politickej strany,

dať svojmu obľúbenému kandidátovi jeden alebo aj dva hlasy a ostatných môže vyškrtnúť. Zároveň smie rukou dopísať ďalšie mená kandidátov z iných strán a bude to platný hlas pre uvedených kandidátov. To znamená, že občania sú menej závislí od politických strán a môžu si vytvoriť vlastné kandidátky.

A teraz ešte raz, čože to máme na Slovensku? Demokraciu?

Niektoré ďalšie možnosti:

- žiadna 5 percentná hranica na zvolenie do parlamentu.
- Ministri bez predsedu vlády, pričom jeden z nich zastáva funkciu prezidenta, pre 7 miliónov obyvateľov Švajčiarska vystačí sedem ministrov, pričom jeden z nich striedavo prevezme na jeden rok aj úrad prezidenta (nie je potrebné mať Andreja Kisku, Čaputovú ap.).
- Žiadna koalícia a opozícia, ale konkordancia. Každá väčšia strana má právo i morálnu povinnosť podieľať sa na vláde a ponúknuť do Rady ministrov (vlády) čo najlepšieho ministra.
- O zákonoch sa podrobne diskutuje, so snahou dosiahnuť už v parlamente čo najväčšiu celospoločenskú dohodu, aby veľká väčšina obyvateľov bola spokojná a aby zbytočne nezaťažovali občanov referendum
- Vláda má dlhodobo vysokú mieru dôvery obyvateľstva (vo svete 75 až 80 percent)
- Politické strany dostávajú malý príspevok od štátu; v skutočnosti sú podporované iba parlamentné skupiny.
- Nezamestnanosť je veľmi nízka
- Sadzba DPH stojí v ústave a je nízka 8%
- Nacionalizmus, extrémizmus a radikalizmus, vďaka (priamej) demokracie sú nižšie ako kdekoľvek inde
- Suverejní občania sú vlastníkmí svojho štátu. Nepotrebnú premiérov vlád, politikov, pretože potrebné sociálne istoty si vedia zabezpečiť hlasovaním aj sami. Majú svojich politikov pod kontrolou a nemusia meditovať nad tým, ako si zvolíť menšiu gorilu.

A teraz ešte raz, čože to máme na Slovensku? Demokraciu?

Čo prináša zastupiteľský systém ľuďom?	Čo prináša demokratický systém ľuďom?
1. zvolený zástupca občanov (zástupca) je suverén, môže sa stať diktátorom;	1. ĽUD JE SUVERÉN, neumožňuje zástupcovi stať sa diktátorom;
2. Znefunkčnený nástroj k výkonu vlády ľudu – referendum;	2. funkčný výkonný nástroj k výkonu vlády ľudu – referendum;
3. zdanlivú demokraciu	3. skutočnú demokraciu - vládu ľudu
4. bez efektívnej kontroly občanmi a bez spätnej väzby;	4. kontrolovateľný výkon moci zvolených zástupcov občanov so spätnou väzbou
5. najvyšší ústavní činitelia: prezident, predseda parlamentu a predseda vlády, (ústavný súd).	5. najvyšší ústavní činitelia – ľud
6. centralizovanú moc	6. decentralizovanú moc (federalizmus), štát preberá len to čo nemôže vykonať obec, kraj
7. korupciu, extrémizmus	7. nízku mieru korupcie, extrémizmu
8. nerovnomerné rozdelenie bohatstva, občianske nepokoje a vojny z vôle zástupcov	8. blahobyť, občiansku spokojnosť a mier
9. Ústavu navrhovanú a menenú zástupcami, bez návrhov a bez odsúhlasenia občanov v referende	9. Ústavu navrhnutú a odsúhlasenú v referende občanmi a jedine nimi menenú.
10. obmedzené možnosti občanov vo verejnej diskusii a rozhodovaní hlasovaním v referende, pri vetovaní, navrhovaní zmien, návrhov (ústavných) zákonov a dôležitých spoločenských vecí v obci, kraji, krajine a zväzku štátov.	10. Plné zapojenie občanov do verejných diskusií a rozhodovania hlasovaním, pri vetovaní, navrhovaní zmien, návrhov (ústavných) zákonov a dôležitých spoločenských vecí v obci, kraji, krajine a zväzku štátov.